

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA

Tato vzdělávací oblast se realizuje na 1. stupni ve dvou samostatných vyučovacích předmětech: hudební výchova a výtvarná výchova.; časová dotace předmětu výtvarná výchova je 1 hodina týdně v 1. – 3. ročníku a 2 hodiny týdně ve 4. – 5. ročníku.

Hudební výchova

Výchovně vzdělávací cíle:

- naučit žáky čistě a výrazně zpívat lidové i umělé dětské písně v hlasovém rozsahu přiměřeném žákům mladšího školního věku
- nacvičit správné dýchání a tvoření tónů
- rozvíjet hudební sluch a paměť na melodii i slova
- učit rozlišovat a udržovat určitý rytmus
- rozvíjet hudebnost zařazováním poslechu lidových písní i poslechu hodnotné vážné hudby vhodné pro tento věk a vést žáky k zájmu o hudbu
- poznat a dbát o rozvoj talentovaných žáků
- probouzet u žáků zájem o vlastní pěvecké a hudební aktivity

Charakteristika výuky:

Časová dotace předmětu hudební výchova je 1 hodina týdně ve všech ročnících. Hlavními složkami hudební výchovy jsou zpěv a poslech hudby. Těžištěm hudebně-výchovné práce je zpěv. Láska k hudbě se nejspíše probouzí zpěvem, neboť při něm je žák aktivní a tvořivý. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasný. Učitel dbá individuálních zvláštností dětského hlasu, vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. Dále je třeba pamatovat na to, aby rozsah a poloha písní odpovídaly rozsahu a poloze dětského hlasu. V hudební výchově je třeba střídát činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou vyučovací hodinu.

Výběr písní má být rozmanitý, má napomáhat hlasovému výcviku. V tomto období jsou pro zpěv nejvhodnější lidové písně, dětmi oblíbené písně umělé, vhodné je využívat i písní místních nebo krajových. Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus. Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů (tyčinky, bubínek, tamburína, činely apod.) ke zpěvu žáků. Vnímání hudby se rozvíjí v celé hudebně-výchovné práci, nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se. Přitom jsou žáci vedeni k tomu, aby vyjadřovali a srovnávali své dojmy z poslechu hudebních skladeb.

Zpěv by se měl stát pro děti přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech než Hv. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou. K dobrému rozvíjení pěveckých dovedností žáků v tomto období velmi dobře napomáhá každodenní zpěv zařazovaný v průběhu vyučování jako doplněk učiva nebo jako příjemná relaxační chvíle.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písním a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písně, zapamatovat si hudební skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písní a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům i intenzita jejich estetického prožitku. Při výuce hudební výchovy je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost. Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem písní na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními provozovateli hudby.

Charakteristika předmětu:

Vzdělávání v oblasti hudební výchovy směřuje k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace. Chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní

tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Materiální zabezpečení:

učebna hudební výchovy, piano, keyboard, Orffův instrumentář, zpěvníky Já písnička 1. - 3. díl, CD nosiče s ukázkami klasické i moderní hudby

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 1. – 3. ročníku

Kompetence k řešení problémů

- pomáháme zdůraznit přednosti žáka výběrem vhodných aktivit

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce a postupů

Kompetence občanské

- vytváříme podmínky pro zapojení žáků do kulturních aktivit

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k zájmu o učení zařazováním her a obměnami pracovního prostředí

Kompetence sociální a personální

- žáky směřujeme k sebekritickému zhodnocení svých schopností a tím k vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu
- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentování vlastních názorů žáka

1. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Hudební výchova			
<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i>	zazpívá jednoduchou píseň dodržuje rytmus ví, že nota je grafický znak pro tón	zvuk, tón, nota jako grafický znak pro tón píseň, říkadlo	
<i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i>	s chutí rozvíjí hudební sluch a představivost vytleská jednoduchý rytmus přezpívá jednoduchou melodii	správný postoj při zpěvu správný nádech	
<i>využívá jednoduché hudební nástroje</i>	zahraje na Orfovy hudební nástroje doprovod k jednoduchým skladbám	hudební nástroje	

<i>k doprovodné hře</i>			
<i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</i>	pohybem ruky (těla) naznačí směr melodie	stoupání a klesání melodie tóny hluboké a vysoké	
<i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>	vytleská, vydupe změny tempa	slovní a hudební rytmus	
<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i>	pozná hru na hudební nástroj a zpěv	hudba vokální a instrumentální	

2. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Hudební výchova			
<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i>	vokální činnost: správně dýchá při zpěvu, zřetelně vyslovuje	pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu) hlasová hygiena	
<i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i>	dokáže vyjádřit hrou na tělo jednoduchou rytmickou ozvěnu	hudební rytmus- realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	
<i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>	reprodukuje motivy, témata jednoduchých skladbiček pomocí hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře doprovodí vánoční koledy hrou na triangl a ozvučná dřívka	akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva	
<i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</i>	napodobí kroky polky a valčíku	pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků kvality tónů - délka, síla, barva, výška	
<i>rozlišuje jednotlivé</i>	rozezná dlouhý a krátký tón, tón	hudba vokální,	

<i>kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>	tichý a hlasitý, vysoký a nízký	instrumentální a vokálně instrumentální	
<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrument.</i>	odliší tón zahráný na různé hudební nástroje (piano, kytara, flétna)	Interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení) vytváření vlastních soudů a preferencí	

3. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Hudební výchova			
<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i>	zaspívá intonačně čistě a rytmicky přesně jednodušší píseň v durové tónině, dynamicky odlišně	pěvecký a mluvní projev – hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu	
<i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i>	hrou na tělo vyjádří jednoduchou rytmickou ozvěnu a odpověď, na danou rytmickou otázku a zaspívá i ozvěnu a odpověď na jednoduchou melodii v jednodílné písňové formě (a - b)	rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď), jednodílná písňová forma (a - b)	
<i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>	zná notu celou, půlovou a čtvrtovou a podle notového záznamu dokáže pomocí Orffových nástrojů doprovodit jednoduchou píseň	záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby	
<i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</i>	dokáže taktovat dvoudobý takt, zatančí jednoduchý lidový tanec (mazurka), se zájmem se účastní tanečních her se zpěvem	taktování, pohybový doprovod znějící hudby	
<i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>	pozná souzvuk, akord, určí, zda se jedná o hudbu taneční pochodovou nebo o ukolébavku	hudební styly a žánry	
<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i>	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje – kytara, příčná flétna, trubka, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj	

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí ve 4. a 5. ročníku

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k zájmu o učení zařazováním her a obměnami pracovního prostředí

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme tvořivost žáků zadáváním referátů, samostatných prací, projektových prací a tím je vedeme k pochopení, systematizaci, třídění a zpracování informací
- podporujeme samostatnost při řešení úkolů a aplikaci vlastních nápadů

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce a postupů

Kompetence občanské

- vytváříme podmínky pro zapojení žáků do kulturních aktivit
- seznamujeme žáky s naší historií a kulturním dědictvím, učíme je kritickému postoji k umění
- vedeme žáky k nutnosti ochrany historických památek a uměleckých děl a k odmítání vandalismu

Kompetence komunikativní

- rozebíráme s žáky obsah jejich tvorby, učíme je využít vhodných gest a jiných nonverbálních prostředků komunikace

Kompetence sociální a personální

- žáky směřujeme k sebekritickému zhodnocení svých schopností a tím k vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu
- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentování vlastních názorů žáka
- pomáháme zdůraznit přednosti žáka výběrem vhodných aktivit
- učíme žáky naslouchat druhým

4. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Hudební výchova			
<i>Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</i>	zaspívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových tóninách, správně nasadí a tvoří tón	Pěvecký projev – nasazení, tvorba tónu	

<i>Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</i>	Zná notu osminovou, zazpívá stupnici C-dur, zapíše je do notové osnovy a přečte je. Zachytí melodii písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky) Zazpívá akord, stupnici v durové tónině od I. stupně	Záznam vokální hudby – zachycení melodie písně	
<i>Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i>	rozná hudební formu jednoduché písně či skladby – malá písňová forma, rondo	Hudební formy – malá písňová forma, rondo	
<i>Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</i>	dokáže upozornit na výrazné tempové a dynamické změny, rozpozná v proudu znějící hudby hudební prostředky (pp, p, mf, f, ff)	Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, pohyb melodie, zvukomalba	
<i>Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</i>	využívá tanečních kroků při pohybovém ztvárnění hudby, pohyb přizpůsobí rytmu a výrazu hudby do učiva.	Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny proudící hudby	
<i>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</i>	zhodnotí a porovná interpretace své i spolužáků	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací	

5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Hudební výchova			
<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových</i>	zazpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových a mollových tóninách, správně nasadí a tvoří tón	pěvecký projev, rozšiřování hlasového rozsahu	

<i>i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</i>			
<i>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</i>	zazpívá melodii jednoduché písně podle notového zápisu	záznam vokální hudby – notový zápis jako opora při realizaci písně	
<i>rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i>	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby – velká písňová forma - variace	hudební formy - velká písňová forma, variace	
<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</i>	dokáže upozornit na tempové a dynamické změny, rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební výrazové prostředky (pp, p, mf, f, ff)	hudební výrazové prostředky a hudební prvky z výrazným sémantickým nábojem – zvukomalba, harmonické změny v hudebním doprovodu	
<i>ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</i>	využívá tanečních kroků při pohybovém ztvárnění hudby. uchová a reprodukuje pohyby prováděné při tanci či pohybových hrách	orientace v prostoru – utváření pohybové paměti	VMS I/e
<i>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</i>	zhodnotí a porovná interpretace své i spolužáků	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací	
<i>nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která</i>	komunikuje o své tvorbě s ostatními, vyjádří názor k tvorbě své i jiných	proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	MKV IV/c

<i>samostatně vytvořil, vybral či opravil</i>			
---	--	--	--